

Oikeus- ja työministeri
Jari Lindström
Oikeusministeriö

Hovioikeuden presidentti
Toimikunnan puheenjohtaja
Mikko Könkkölä

Toimikunnan jäsenet ja varajäsenet
Toimikunnan sihteerit

Tuomioistuinvirasto

Oikeusministeriö on asettanut toimikunnan valmistelemaan tuomioistuinviraston perustamista. Tuomioistuinvirasto olisi oikeusministeriön hallinnonalalle sijoittuva itsenäinen virasto, jolle siirrettäisiin oikeusministeriössä nyt hoidettavat tuomioistuinten keskushallintotehtävät sekä tuomioistuimissa nyt hoidettavia hallintotehtäviä. Viraston toimiala kattaisi kaikki tuomioistuimet.

Oikeusministeriön edustajat ministeritasoltakin ovat useassa eri yhteydessä tuoneet esille, että mikäli Suomeen perustetaan tuomioistuinten keskushallintoa hoitava tuomioistuinvirasto, sen sijaintipaikan valinnassa otetaan huomioon myös alueellistamiseen liittyvät näkökohdat. Alueellistamista koskevan lainsäädännön mukaan uuden viraston sijaintipaikan valintaa varten on aina tehtävä alueellistamisselvitys.

Rovaniemi, oikeudellisen osaamisen keskittymänä olisi perusteltu ja luonteva sijoituspaikkakunta sekä täyttäisi erinomaisesti myös alueellistamista koskevat edellytykset. Esityksemme perusteeksi haluamme saattaa tietoonne seuraavaa:

Rovaniemi on erinomainen sijoituspaikka tuomioistuinvirastolle

Rovaniemelle on muodostunut merkittävä oikeudellinen osaamiskeskittymä. Vuonna 1979 perustettu Rovaniemen hovioikeus on jo vuosituhaten vaihteesta alkaen omaksunut vahvan roolin tuomioistuintoiminnan laadun kehittämisessä. Erityisen merkittävää tässä kansainvälistä tunnustusta saaneessa kehittämistyössä on ollut pyrkimys tunnistaa tuomioistuintoiminnan muuttuvan toimintaympäristön asettamia uusia haasteita niin kansallisella, eurooppalaisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Erityinen vahvuus on ollut myös kaikkien toimijoiden eli tuomareiden, muun lainkäyttöhenkilökunnan, syyttäjien ja asianajajien yhteistoimintaan perustunut toiminnan kehittäminen.

Lapin yliopistolla ja sen oikeustieteiden tiedekunnalla, joka kouluttaa tänä päivänä viidesosan Suomen juristeista, on myös ollut merkittävä rooli tässä kehittämistyössä. Lapin yliopisto tarjoaa täysimittaiset oikeustieteellisten tutkintojen mahdollisuudet. Oikeustieteiden tiedekunnan yhtenä strategisena painopistesuuntana on oikeusturva ja sen toteutumisen eri tavat ja muodot. Tutkintojen sisällön yhtenä painopistesuuntana on työelämälähtöisyys, ja tämä muodostaa luontevan pohjan yhteistyölle käytännön toimijoiden suuntaan, ennen muuta koulutus- ja asiantuntijatehtäville Rovaniemen hovioikeuden vetämissä laatuhankeissa.

Rovaniemen hovioikeuden ja Lapin käräjäoikeuden lisäksi Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunta on ollut oikeusalan yhteistyössä oikeudellisen osaamiskeskittymän ytimen muiden toimijoiden kuten Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskus Valtorin (oikeusinformatiikka), TUVE-yksikön, Trafín, Valviran sekä Lapin ELY-keskuksen kanssa (erityisesti tienpitäjän vastuuseen kuuluvien korvausasioiden käsittely).

Erikoisuutena mainittakoon, että Rovaniemellä sijaitseva TUVE—yksikkö rakensi hovioikeuskäsittelyn kuulemiseen liittyvän etäyhteyden Ruandaan.

Osaamisen ytimessä

Tuomioistuinviraston yhtenä tehtävänä tulee olemaan tuomioistuinten toiminnan laadullisen kehittämisen tukeminen ja koordinointi sekä tuomareiden ja tuomioistuinten muun henkilöstön koulutuksen suunnittelu ja toteuttaminen. Rovaniemen hovioikeuspiirin laatuhanke ja sen tavoitteita tukeva täydennyskoulutusjärjestelmä ovat olleet merkittäviä tuomareiden osaamiseen ja koulutukseen liittyviä pilottihankkeita, jotka on aikanaan palkittu kansainvälisillä ja kansallisilla palkinnoilla.

Varsinkin laatuhankeeseen saavutukset erikielisin julkaisuina ovat herättäneet huomiota maailmanlaajuisesti. Esimerkiksi vuosina 1999 - 2002 Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnan ja Rovaniemen hovioikeuden yhdessä toteuttama laaja-alainen ja pitkäjänteinen Pohjois-Suomen tuomarikoulu synnytti paljon tietoa ja kokemuksia valtakunnallisenkin tuomareiden pätevyysjärjestelmän suunnittelua ja toteutusta varten. Tätä onnistunutta yhteistoimintaa on vahvistaen jatkettu, ja näin saatu vakiinnutettua vahvan vuorovaikutteiset ja monipuolisesti hyödyntävät toimintamuodot tuomioistuinten ja yliopistollisen tiedekunnan välille.

Hovioikeuspiirin laatuhankeeseen lisäksi Rovaniemen hovioikeudessa on laadittu yhteistyössä Lapin yliopiston kanssa hovioikeuden laadunarviointijärjestelmä, jonka tarkoituksena on kokonaisvaltainen hovioikeuden toiminnan laadun arviointi ja kehittäminen. Järjestelmän puitteissa toiminnan laatua arvioidaan ja mahdollisia kehittämistarpeita selvitetään vuosittain. Myös tästä saatavia kokemuksia on mahdollista hyödyntää tuomioistuinvirastossa tuomioistuinten toiminnan kehittämisessä.

Nämä pilottihankkeet, jotka edelleen jatkuvat elinvoimaisina ja kehittyvät koko ajan, voitaisiin parhaiten hyödyntää alueellisessa yhteistyössä edellä mainittujen toimijoiden ja tuomioistuinviraston kesken. Todettakoon myös, että oikeusministeriö on tukenut pohjoisen laatutyötä ja tuomarikoulutusta sekä kannustanut näihin pilottihankkeisiin.

Vahva seutukunta

Rovaniemen alueelliset vahvuudet ovat mm. hyvä saavutettavuus, monipuolinen koulutustarjonta, osaamisen korkea taso sekä viihtyisä elinympäristö. Rovaniemen vetovoimaisuus työ- ja asuinympäristönä on valtakunnan huippua. Kasvava yritystoiminta kaupungissa on kansainvälistyneempää kuin maassa keskimäärin.

Sisäasiainministeriön Hallinnon tietotekniikkakeskuksen, liikenteen turvallisuusviraston, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston sekä Tukesin kaivosyksikön toimintojen onnistuneet alueellistamiset ovat erinomaisena näyttönä tuloksetta sijoittumisesta Rovaniemelle. Korkeasti koulutetun, kielitaitoisen, sitoutuvan henkilöstön rekrytointi, edulliset ja viihtyisät toimitilat sekä kilpailukykyinen kustannustaso ovat olleet avaintekijöitä. Rovaniemi on Barentsin alueen keskus ja kansainvälinen, rajat ylittävä toiminta on joka päivä.

Rovaniemelle edellä mainitut alueellistetut yksiköt ovat integroituneet vahvasti paikkakunnan tutkimus-, koulutus- ja työyhteisöihin. Lapin yliopiston oikeustieteiden tiedekunnalla on lisäksi vahvat yhteistyösuhteet koko valtakunnan tuomioistuimiin tutkimuksen sekä jatko- ja täydennyskoulutuksen toteuttajana.

Alueen kasvun avaimena on ollut Rovaniemen kaupungin ja Rovaniemen maalaiskunnan strateginen yhdistyminen vuoden 2006 alusta. Yhdistyminen on vahvistanut Rovaniemen asemaa Lapin maakuntakeskuksena ja erityisesti maakunnan hallinnollisena keskuksena. Soveltuvia valtion toimintoja on jatkossakin strategisesti edullista keskittää alueelle synergiaetujen saamiseksi.

Edellä olevaan viitaten Rovaniemen kaupunki ja Lapin liitto yhdessä Rovaniemen hovioikeuden ja Lapin yliopiston kanssa esittävät, että perustettava tuomioistuinvirasto sijoitettaisiin Rovaniemelle. Tuomioistuinvirasto vahvistaisi alueella jo olevaa osaamiskeskittymää. Tämä loisi virastolle hyvän toimintaympäristön ja menestymisen edellytykset valtakunnallisena yksikkönä.

Rovaniemellä 25.10.2016

Esko Lotvonen
Kaupunginjohtaja
Rovaniemen kaupunki

Mika Riipi
Maakuntajohtaja
Lapin liitto

Marianne Wagner-Prenner
Rovaniemen hovioikeuden presidentti

Juha Karhu
Oikeustieteiden tiedekunnan dekaani
Lapin yliopisto

Yhteyshenkilö:

Heikki Kontiosalo

Varatoimitusjohtaja

Rovaniemen Kehitys Oy

040-54 54 377

heikki.kontiosalo@rovaniemi.fi